

CS.T.

Az aggteleki turistaház.

Memorandum az Aggteleki cseppkőbarlang érdekében.

Megcsonkított hazánk megcsonkított földjével, $7\frac{1}{2}$ millióra leapadt népével, gazdasági erőforrásaitól megfosztottan, jelentős ipari, kereskedelmi és kulturális centrumaitól elvágvá, ezer sebből vérezve áll itt Európa közepén. Barátja nincs, jó szót érte senki se emel, sőt a csonka-hazának fiai sem értik meg egymást. Nincs még egy ország, amelyet a világháború és az utána következő szomorú idők annyira tönkretettek, mint szegény Magyarország. Pedig miért? Nem töltötte be méltóképpen világtörténelmi hivatását? Nem volt állandó védőbástyája Nyugateurópának s barátságos vendéglátója a szomszédos országok valamennyi népének? — Egyelőre hiába kesergünk a múlton. Eddigi szerencsétlen geográfiai helyzetünk még szerencsétlenebb lett. Minden oldalról ellenségeink éles karmai ölelnek bennünket, amely ölelés nemcsak megszégyenítő, hanem fájdalmas is. A karmok ejtette sebekből kifröccsenő vér végelelnyedést von maga után, nem tudjuk, meddig bírja ki még az agyonamputált test a további vérvesztéséget. Telhetetlen szomszédaink mohó kapzsisága tőlünk újabb és újabb véráldozatot követel, a határrendező-bizottságot a mi-kárunkra igyekszik befolyásolni, még az utolsó megmaradt kincseinktől is meg akar fosztani bennünket. Hiú ábránd, ha a trianoni határ megváltoztatásában bízunk — mert ha tényleg revideálják a határt, az nem a mi javunkra történik. A trianoni békeszerződés csak ránk nézve bevehetetlen vár, ellenségeinknek azonban fedezék, ahonnan újabb támadásaikat intézhetik ellenünk. Így Trianon megállapította csonka-hazánk északi határát s talán merő véletlenségből Gömör-Kishont vármegyében azt oly módon vonta meg, hogy az *Aggteleki cseppkőbarlang* egészen, mindkét bejáratával nekünk maradt.

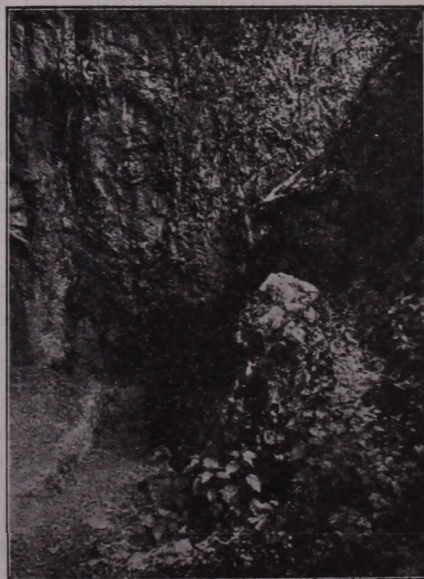
Szomorú örömmel vettük tudomásul, hogyha már megfosztottak bennünket a Kárpátok bástyakoszorujától, a Magas-Tátra és az Erdélyi havasok fenséges magashegységvilágától, a tengerszemek és a Szt. Anna krátertő természeti csodáitól, szerény kis tengerpartunktól, a mindig kék Adriától, valamint attól a számtalan egyéb természeti szépségtől, amelyben Magyarország, Erdélyország és Székelyország oly gazdagok — nem is említve a gazdasági kincseinket — mondom, ennyi csapás után meghagyták legalább a Baradlát. Korai volt az örömünk. Megtudván a csehek, hogy az Aggteleki cseppkőbarlang földünk második legnagyobbszerű földalatti csodavilága, megtudván azt, hogy itt még gazdaságilag érintetlen,

de nagy jövőre hivatott vidéke van az országnak, igényt tartanak ezen utolsó természeti kincsünkre is, hogy cseh tőkével második Adelsberget adjanak Európának s az idegenforgalmat erre irányítva, gazdasági alap-tőkájuk jól kamatozó részévé tegyék. A Tátra gazdasági kihasználásával kapcsolatban, második Svájccá akarják varázsolni a mi Felvidékünket, amely sohasem volt s nem is lesz cseh. Nyelvileg ugyan jobbra tót, de érzésében önzetlenül magyar az egész vidék. A magyarság és németiség hazafias érzése mellett nem fér szó a Rákóczi-kultusz emlékein felnőtt tótságunk magyar érzületéhez sem, bebizonyították ezt úgy a történelmi multban, mint pedig a mai nehéz időkben. A Felvidékünk kultúrája magyar, a cseh kultúrának még a tótok se voltak részesei, hogyan igényelhetnek tehát mindent; csak nem lehet célja Európának, hogy Magyarország eltűnjék a politikai térképről.

Nem a magunk nevében, hanem a gyermekeink érdekében kérjük a Legfelsőbb Tanácsot, hallgassa meg szegény hazánk kiéhezett, vézna, beteg gyermekeinek szavát, mert a krisztusi szeretet bizonyára még nem veszett ki a nyugati hatalmak szívéből s nem utasíthatják el könyörtelenül a kisdetek esdeklő jajsavát. Engedje megélni e szerencsétlen kis ártatlannoknak, hogy a Magas-Tátrát ne bitorolja tovább a cseh, Székelyország természeti kincsei ne adózzanak az oláhnak s Bácska gazdag gabonaföldjein ne arasson a rác. Fiumében aztán ismét felhangozhatik a magyar szó s Nyugatmagyarország német népe se fog kívánczolni az őt kizsákmányolni akaró osztrákhhoz.

Addig is kérjétek szegény magyar gyermekek a Legfelsőbb Tanácsot, hagyja meg nekünk földalatti csodavilágunkat, ne vegye el *utólag* Aggteleket. Utasítsa el jogtalan követeléseivel azt az országot, amely érdemetlenül akar gyarapodni szegény megkínzott hazánk rovására s ne engedje, hogy a jövő történetírója azt mondhassa: „Bella gerant alii, tu felix Bohemia rape“, mivel ebben segédkezett nyújtva, nemzedékek átka kíséri majd sirjába a mának hatalmas urait.

Dr. Haltenberger Mihály,
a MKE. főtítkára.

A barlang régi
bejárata.

Dörner Károly
és Meyer Tibor felv.